

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piati a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Jof'a si Duminec'a.

Pretul abonamentului:
pe unu ann 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu ann seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunclurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primeșcu. — Manuscrise nu se
retramtu.

Nr. 41.

Joi, 3 Iuniu | 22 Maiu

1880.

3/15 Maiu si „Magyar Polgár.“

Brasovu 2 Iuniu / 21 Maiu.

Articolul nostru scrisu in memori'a dilei de 15 Maiu 1848, a produs deosebit'a indignatiunea diarului din Clusiu „Magyar Polgár“ (Nr. 116 dela 21 Maiu.) Domnii dela acésta fóia au prezentiu de a cunóisce mai bine insemnatatea istorica a dilei de 3/15 Maiu decâtă noi si ar' fi dorit că se luamu informatiuni dela densii inainte de a scrie acelui articulu, caci atunci nu poteam comite pecatulu de a sustiené că 3/15 Maiu a fostu diu'a cea mare a redesteptarei nóstre nationale, că a fostu o diua de libertate si de onore pentru naționa romana din aceste tieri, ci dincontra amu fi trebuitu se esclamamu, că 3/15 Maiu 1848 a fostu o pata négra in viéti'a nóstra nationala „o di de eterna rusine“ pentru poporulu romanu.

Chiaru si cunoscetoriulu celu mai superficialu mariloru eveneminte dela 1848 trebuie se se spaimante de selbataci'a semtiementului ce-o manifesta domnii dela „Magyar Polgár“ printro' pretensiune monstruoasa că acésta. Abstractiune facendu dela ur'a neimpacata ce-o nutrescu Maghiarii de calibrulu acestoru domni si astadi inca in contra Romaniloru, insasi bun'a cuviintia, bunul tonu, ce domnesce pretutindeni intre ómenii culti, si fi cerutu dela densii, că se se esprime cu mai mare crutiare fața de unu evenimentu, care traiuse viu in memori'a si in adoratiunea u.uu inregu poporu.

Diceti că noi, „agitatorii“, neincetatu redicamu velu desu ce l'a aruncatu „cavaleresc'a nație maghiara“ peste intemplierile triste ale timplui trecutu. Apoi cavalerescu este óre de a inegri astfelii fapt'a cea mai mare, cea mai nobila in nația unui poporu? Ori-că adunarea cea mare dela 3/15 Maiu nu s'a tienutu in ordinea cea mai completa si in presenti'a comisariloru guverniali? Pute se ne citeze „Magyar Polgár“ macaru o singura vorbire a vr'unui preotu seu tribunu prin care se fi fostu provocatu poporulu romanu la arme in contra Maghiariloru? Nu au juratu patrudieci de mi de romani pe Campulu libertatii in presenti'a comisariloru guverniali că „voru respecta tóte naționale ardeleni poftindu egala respectare dela densele?“ —

„Magyar Polgár“ merge pena a dice, că la adunarea de pe Campulu libertatii au jocat influențe straine, si aduce, că argumentu, că postulatul principalu alu poporului adunat in 3/15 Maiu a fostu, că naționa romana se fia primita, că a patra națione egalu indreptatita, in cerculu constiutiunei transilvane. Apoi tocmai acestu postulat dovedesce, că la adunarea dela 3/15 Maiu au domnitu numai spiritulu si semtiulu curatul romescu, caci ce interesu ar' fi avutu Austriaci seu Russii de a ne redá drepturile nationale-politice?

Si acestu postulatul nici nu era nou la 1848. Petitiunea ce a adresat'o adunarea dela Blasius dietei transilvane era numai o reinoire a petitiunei presentate la 1791 imperatului Leopold II si a petitiunei Episcopiloru romani dela 1834. Naționa romana cerea dér' si la 1848 drepturile nationale si se cuveneau din vechime. La 1848 Romanii au conjuratu diet'a dela Clusiu se nu iea in desbatere uniuinea cu Ungari'a pena candu naționa romana nu va fi si ea representata in camer'a legislativa cu votu decisivu. Si ce a respunsu la aceste cerintie indreptatite ale poporului transilvanu cavaleresc'a națione maghiara?

Nu voim se imitamu pe „Magyar Polgár“ si se reimprospetamu urmarile fatale ale strigătului: „Unio vagy halál“ (uniune seu mórte), care a fostu unalulu la trist'a si crancen'a lupta intre popole aceleasi tieri. Istor'a e martora, că nu Români au aprinsu filul la butea cu pravue.

Numai Maghiariloru, dice „Magyar Polgár“ aveti se multiamiti, că ati scapatu de iobagia, că sunteti egali inaintea legei! Asertiunea acésta dovedesce, că numit a fóie nu cunóisce nici istor'a poporului maghiaru, că la dincontra ar' trebui se scie, că eliberarea tieraniloru a fostu unu rezultatu alu principieloru revolutiunei francese respondite peste totu continentulu. Tóta activitatea marelui Unguru Szechenyi s'a concentrat intr'aceea de a pregatí pe Maghiarii pentru momentulu candu voru fi constrinsi a redá libertatea tieranului. Vorbitori de pe Campulu Libertatii nu mai puçinu, că cei de pe Campulu Rákosi din aul'a Venei erau inflacarati de spiritulu revolutiunei francese.

Pretindeti că numai voi Maghiarii garantati egalitatea nóstra inaintea legei. Apoi nu eram multu mai egali inaintea legei pe timpulu absolutismului nemtescu? Si ce ne-ar' si folosi se fimu cătu de egali inaintea legiloru déca legile nu sunt egale cătra noi?

„Magyar Polgár“ mai are amabilitatea ne amenintia, că naționa maghiara ne pote nimici, cu-o singura lovitura. Aci ne vinu in minte cuvintele lui Szechenyi, care a disu; „Ce credeti voi, că acel'a possede o superioritate assimilatore, care la altii nu scie se stimeze ceea ce cere că altii se stimeze la elu? care in locu se redice pe altii la sine in spiritu cavalerescu, ii lovesce crudel in fața?“

Cu ce amenintiari seci voiescu se stergă memoria dilei de 3/15 Maiu 1848 din animele Romaniloru cei dela „Magyar Polgár“! Fia convinsu inse ori si cine, că nu esista potere lumésca, care se pote face pe acestu poporul lealu de a renuntia la drepturile sale stravechi, la existint'a sa naționala. Partid'a nationala romana dela 3/15 Maiu 1848 traiese incepsa va veni din nou se bata la usile egalei indreptatiri, va bate constantu si fara incetare pena i se voru deschide!

Cronic'a evenimentelor politice.

Pre candu scriemu aceste Maiestatea S'a se afla in vechi'a capitala a Boemiei Praha. S'a facutu pregaritri estraordinarie atătu din partea Cehiloru cătu si din partea Nemtiloru spre ai face o primire cătu mai stralucita. Cudeosebire Cehii isi dau astadata cele mai mari silintie de a intimpiná pe monarchu cu semne deosebite de iubire si ali-pire. In diu'a de 2 Iuniu s'eră la 9 óre Praga va fi iluminata. Monumentele imperatului Franciscu I si Carolu, ale lui Lungmann si Radetzky voru straluci in lumina electrica. Candelabrele si felinarele de pe stradele principali 114 la numeru voru fi decorate cu coróne boeme, representandu stele cu initialele Maiestatiloru sale si ale principelui mostenitoru. Cunu cuventu primirea se va face cu-o pompa estraordinaria.

Foile nationale cehice atribue o mare importanta politica caletoriei Maiestatii Sale. Desi s'apulu acestei caletorii este in prim'a linea militariu, Cehii spera, că ea va contribui, opia că intre coróna si poporulu boemu se efectuez o apriere si mai mare. Cine scie, déca festivitatile dileloru acestora nu voru fi chiaru unu preludiu alu incoronarii monarhului de Rege alu Boemiei?

Miscarea politica-nationala in Cislaitani'a iea pe fiacare di totu mai mari dimensiuni. Nemtilii continua a demonstra contra ordonantie iepen tru limbe. Peste cátiva dile se voru deschide si dietele provinciale si lupt'a se va stralucit negresitu si in aceste. In tierile cislaitane nu domnesce acea monotonia că la noi in Transilvania. Acolo lupt'a politica-nationala a ajunsu la unu punctu decisivu, pre candu la noi inca nu a esitul din tristulu stadiu alu incercariloru de maghiarisare.

Caracteristicu e, că Cehii respundu la protestarile Nemtiloru prin aceea, că se declara nemul-

tiamiti cu ordonantia pentru limbe. „Pokrok“ organulu lui Rieger declara, că e o santa datoria nationala a Boemiloru de a se lupta pentru de a castigá dreptulu de plin de limba. Fiacare parte, fiacare advocatu trebuie se se intrepuna deocamdatu pentru strict'a esecutare a ordonantie ministeriale. „Pokrok“ provoca pe fiacare Cehu a se adresá cătra tóte oficiele Boemiei numai in limb'a ceha, a desbate numai in limb'a ceha si a primi numai sentintie si decisiuni cehice. „Narodni Listi“ comunica, că Iuliu Gregor'fi declaratu in clubulu „Cehiloru teneri“, că ordonantia ministeriala nu poate nicidecum multiam pe Cehi si că Agitatiunea germana contra dreptului celui mai naturalu alu Cehiloru este o adeverata nebulia; deca s'ar' retrage ordonantia acésta ar' fi o infamia aruncata in fața națiunei cehice.

„Deutsche Ztg.“ afia, din cercurile diplomatice, că in urm'a reclamariloru Romaniei si Serbiei, sustinute de cătra Austri'a, Anglia si Francia si indreptate contra proiectului de lege presentat camerei bulgare, privitorul naturalisare a Bulgariloru caru traiesc in Dobrogea si in Vilaietulu Dunarei, ministrul bulgaru Zancov a declaratu, că va retrage acestu proiectu de lege, isi va rezerva inse a propune camelei in sessiunea cea mai de aproape unu asemenea proiectu de lege, prin care se se reguleze cestiunea acésta a naturalisarii pe bas'a unei conventiuni ce va fi a se incheie cu România.“

Procederea Bulgariloru este atătu de vatamatoria pentru relatiunile acestui statu cu România si Serbi'a, incătu anevoie se poate admite că ide'a, de a acordá indigenatulu a priori Bulgariloru, ce voru trece din Dobrogea in Bulgaria, s'ar' fi nascutu in capatinele ministriloru bulgari. Chiaru titlulu proiectului, care vorbesce de provinciele „aneksate“ de România si Serbi'a, dovedesce, că elu este opera unei intrige russesci, care că tóte pena acumava avé si ea unu scopu anumit, pote pe acel'a de a infrița pe Români si Serbi. Se vede inse că deocamdata a remasu fara efectulu dorit, căci la protestarile romane-serbesci, caru au fostu sustinute de cătra Trei mari poteri, jupanii Bulgari au trebuitu se retraga famosulu proiectu de naturalisare.

D. Zancov cu tóte astea totu mai speréza, că ceea ce nu ia succesu pe cararea unei brusce si incapătinate procaderi, i va succede pote a stabili in intielegere cu guvernulu romanescu si serbescu. Nu scim ce scopu ar' poté se aiba o asemenea conveniune pentru o naturalisare neobicinuita. Dintro reciprocitate in acordarea naturalisarii a priori celoru de aceea-si nationalitate din tierile vecine in fine ar' profitá mai multu chiaru România. Statulu romanu acordandu printro' lege analoga a ceeasi favore Romaniloru locitoru in Bulgaria si inlesnindu-se astfelii reciprocu emigratiunea Bulgariloru din Dobrogea si a Romaniloru din Bulgaria in Dobrogea, este vedutu, că din acésta ar' profitá mai multu România. — Este inse partea politica a cestiunei, care dupa a nóstra parere va face impossibila o conveniune intre cele trei state vecine cu privire la naturalisarea reciproca.

Discussiunea urmata in Camer'a angela in sie-dint'a dela 21 Maiu, asupra respunsului la mesajul corónei, a datu ocaziunei, atătu unui membru alu opositiunei cătu si insusi guvernului anglesu, de a manifesta simtiemintele loru de iubire si de stima pentru România.

Reproducemu dupa „Romanulu“ atătu cuvintele dlui Otway cătu si respunsulu datu in numele guvernului de d. Charles Dilke:

„D. Otway, intr'unu discursu asupra politicei este-riore dice, că eră o cestiune foarte delicata pendinte intre România si Bulgaria, cestiunea de limitare i fruntarie i intre aceste două tieri. A-

cesta cestiune a fostu essaminata de cătra dōue comisiiuni internationale. Singura opiniunea comissarului rusu a impedecat unanimitatea verdictului celei d'antai din aceste dōue comisiiuni. A dō'a comisiiune a facutu unu raportu in termeni aprope identici cu ai celui d'antai, inse comisariulu rusu a fostu si de astadata de alta parere.

„D. Otway dice, că voiesce se scia acumu, déca otariile acestoru comisiiuni voru avé séu nu vr'unu efectu. Nu este nici o tiéra, dice d-s'a, care se mereite mai multe simpathie si se aibă unu dreptu mai mare la incredere de cătu Romanî'a, atât pentru partea aceea a luat la resbelulu russo-turcu cătu si pentru purtarea ei de atunci incóce si, déca vomu tiené séma de totu ce ea a suferit prin cedarea Basarabiei, este de dōue ori deatoria nostra de a stari, cá e ase'si do-bendescadrepturile.

„Sir Charles Dilke, sub-secretaru de Statu pentru afacerile straine, respundiendu d-lui Otway, dice, că onorabilulu membru dela Oxfordshire a facutu alusione la cestiunea Arab-Tabiei, si a observatu, că nimeni n'a facutu mențiune despre dēns'a. D-s'a dice, că e de mirat, că nimeni n'a sulevat inca acesta cestiune, căci diuarele au comentat'o fōrte pe largu si ea a facutu obiectulu unor negotiari intre poteri. Acesta cestiune, déca nu este inca resolvata, se afla iuse in ajunulu unei solutiuni favorabile si tramsulu romanu, d. Dim. Bratianu, care venise aici pentru regularea ei, a gasit opera'sa aprope sevērsita inainte inca de a fi atinsu tiermii Angliei“.

Cu privire la cestiunea Arab - Tabie i se anuntia, că cabinetulu romanu ar' fi propusu marilor poteri, că si acést'a cestiune se fia supusa deliberatiunei conferentiei ce se va intruni la Berlin in caus'a fruntarielor grece.

Bismarck si Pap'a.

In luptele parlamentare interioare ale Germaniei i jocă unu rol fōrte insemnatu asia numit'a partida a „centrului“, partid'a catolica, care a facutu si face astadi cancelariulu Bismarck opositiunea cea mai mare. Acesta partida se re-crută din malcontentii imperiului germanu, alu caror numeru este fōrte mare. Principele Bismarck dupa ce a unitu Germanî'a cu feru si cu focu voiesce se consolideze acést'a unitate, inse fiindu-că are planurile sale si nu voiesce a se abate dela ele parlamentarismulu i este numai o pedeca. Poterniculu cancelariu privesce la parlamentu nu că la unu factoru de sine statutoriu, ci că la unu organu subordinat uointiei sale. Pe cătu timpu parlamentulu accepta propunerile cancelariului tōte mergu bine, indata ce inse arata cea mai mica renitentia, principele de Bismarck isi perde totu cumpetulu si pune tōte in miscare spre a castigă pe representantii poporului prin promisiuni, intimidiari si alte pressiuni, de totu feliul esercate a-suprale.

Pêna acuma ia successu principelui Bismarck a avé o majoritate parlamentara gat'a spre servire. La 1866 acesta majoritate era conservatòria, la 1871 si-a creatu o majoritate liberala-nationala prin aceea, că a declaratu resbelu curiei papale. Lupt'a acést'a supranumita „Kulturkampf“ a durat cu mare inversiunare pêna in timpulu din urma. S'au adusu legi fōrte stricte in contra prerogativelor, curiei papale si cu scopu de a pune administratiunea dieceselor catolice sub control'a statului. Renitentia prelatilor catolici de a se supune nouelor legi a avutu urmari grave pentru ei, căci au fostu trasi in judecata si arestatii. Astfelii s'a creatu in multe locuri o stare de lucruri fōrte trista, multe comune au remas fara de preoti, diecesele n'au episcopi si multi credintiosi catolici se vedu lipsiti de mangaierea preotiesca.

De unu timpu incóce se vorbiea multu de-o propriare, ba chiaru de o impacare a guvernului germanu cu Pontificele dela Rom'a, prin care se se faca finit'u starei exceptionale create dela 1871 incóce in ierile catolice ale imperatiei. Principele Bismarck a cautat in adeveru a se intielegere cu Pap'a Leo XIII, s'au schimbatu cuvinte frumose si multu promisietorie, inse situatiunea a remas ne-schimbata.

Principele Bismarck nu mai dispune astadi de majoritatea compacta de odiniora, partid'a nationala liberala nu mai voiesce se jocă asia cumu cauta. Unitatea germana, opera' cancelariului, a costat nu numai multu sange, d'er' pretinde inca de aci incolo colossale cheltuieli pentru de a fi sustinuta la inaltinea ei de astadi. De unde se iè principele Bismarck acesti bani, déca nu totu de pe spinarea poporului germanu? Partid'a liberala inse

nu voiesce se voteze nicidcumu sistemulu de imposite noue, ce voiesce se le introduca cancelariulu spre a acoperi incătuva deficitulu enormu.

Cu scopu de a-si compune o noua maioritate supusa, principele Bismarck apeléza la partid'a catolica „a centrului.“ Elu scie fōrte bine, că nu va poté contá pe sprințului centrului, pe cătu timpu nu se va impacá cu Pap'a, de aceea a intratu in negoziatiuni de impacare cu Leo XIII, facendu unele declaratiuni pronunciului acestuia, cardinalu Iacobini, pe care l'a visitat uandu a fostu la Vien'a. Negociarile s'au continuat in scrisu, d'er' n'avura unu resultatu favorabilu, Pap'a si ómenii lui pretindeau prea multu si dau prea puçinu. Pronunciului Iacobini a credutu, că Bismarck ar' fi aplacatu a face se se modifice in modu esențialu legile asupritore pentru hierarchi'a catolica.

„Déca curia papale crede, că n'amu voitu numai se desarmamu, ci se nimicimu chiaru armele nōstre pe calea legislatiunei, ne-a tienutu capabili de-o mare nebuニア, la ceea ce nu amu datu ansa prin nici o assertiune.“ Asia a respunsu principele Bismarck intr'o scrisore diplomatica adresata ambasadorului germanu din Vien'a, la 20 Aprilie a. c., pe care o publica acuma in organulu seu „Nordd. alg. Ztg.“ In interesulu pacei, dice mai departe, suntemu gat'a de a sistă esecutarea legilor de Maiu, contra carora ve plangeti, nici-decumu inse nu vomu cassá legile insusi. „O sabia trebuie se tiana pe cealalta in téca, aceea că noi se-o rupem p'a nōstra, pre candu curia pote se 'si schimbe politic'a dupa placu, nu se pote cere dela noi.“

Ceea ce ilu dōre pe cancelariulu germanu inse mai multu e, că partid'a catolica din tiéra springesce la tōte votarile si in publicu pe socialisti si orice alta tendintia subversiva; apoi că in cestiuni ale politicei imperiale si tocmai in cestiuni de esistentia, cumu e legea militara cea socialistica si proiectele de imposite, partid'a catolica votéza unanimu contra guvernului. „Numai unu singuru cuventu dela Pap'a, séu dela Episcopi, chiaru si cea mai discreta desfatuire ar' face finit'u aliantiei nobilime si a pretimei cu socialistii“, esclama Bismarck in scrisorea memorata.

Si ce scopu are d. Bismarck cu publicarea respunzului acestuia! Pote voiesce se denuntie partid'a centrului din Reichstag inaintea lumei si a Papei, că pe o complice a revolutiunilor, voiesce se arate, că numai fractiunea catolica e de vina, că nu se pote stabili o intielegere cu curia romana. Anevoie vá succede d-lui Bismarck a castigă pe calea acestei pressiuni sprințului centrului si alu Papei. Inse ce impórta, Bismarck si-a spalatu mānile, că Pilatu si déca cumva „se va vedé silitu“ a guvernă mai departe chiaru fara majoritate séu in contra majoritatii cine va purtă vin'a — negresit uincu numai partid'a catolica. E fōrte tristu numai, că resultatulu realu a'u marei actiuni de unificare a cancelariului si alu frecărilor ce le produce este — apunerea totala a libertatii in Germanî'a.

Serbarea Independenției României la Paris. — Studintii romani din Paris, in numeru de vreo 150, se adunara in sér'a de 10 Maiu a. c. in sal'a dela Avenue de St. Mandé la unu banchetu spre a serbă aniversarea proclamarii independenției romane. Sal'a era ornata cu drapelul romane si francese, in fundu era marc'a Romaniei. Mai multi studenti francesi luara parte la serbare. Afara de acesti'a au onoratu cu presenti'a loru acestu banchetu festivu d. Legrand, deputatu alu Nordului (care a fostu interpelatu pe d. Waddington in caus'a recunoscerei Romaniei, d. Talandier representante alu Senei, cunoscutulu profesoru d. Roques, d. Bataillard, d. Camille Farcy redactorele diarului „la France“, Em. Picot si mai multi representanti ai pressei francese).

Presedinti'a banchetului s'a datu betranului filoromanu Bataillard. Mai multi s'au scusatu prinsorii, că nu potu luă parte la serbare, asia d. Lalaune si Grădășeanu, d. Ubicini trameșe o telegrama urandu „Se traiésca România!“ La desertu se rostira mai multe toasturi. Reproducemu dupa „Binele Publicu“ si dupa „Romanulu“ cele mai insemnate din aceste toasturi:

D. Legrand „... ve amu inainte, domniloru, si inainte de fratiesculu vostru banchetu, mi se spuse, că nu suntem de cătu o mica parte din curajoasa junime ce România tramite in Franci'a, in fiecare anu. Credeti d-vosra, că Françia nu se simte miscata de acesta nobila incredere, de acesta onore a sōrei sale? O! nu, domniloru, reticintile

tergiversarile, interdicerile fostului guvern francesu, care au intristat Romanî'a atât de multu, n'au provenit decât din réu'a intielegere a cestiunei de cătra d. Waddington. Franci'a va fi totdeauna ceea ce este pentru că noi, poporul francesu, avem credintă in națiunea romana, credem in admirabilele sorginti ale solului seu, credem in viitorul ei si in rolul ce e chiamata a jocă in orientele europenă.... Béu, domniloru, in onoreea independenției romane!“

D. Vasilescu, cu o voce sonora si plina de simtiment, schitează in trasura generale influența Franciei in Romanî'a, in tōte ramurile inteligintei romane, multimesce nobilului popor, dela care amu luat atâtea lucuri bune, atâtea folositore institutiuni, de ajutorulu, ce ne-a datu in grēu'a lupta a regenerarii romane si finesce in midilocul aplauselor generale prin a bé in senatatea Franciei.

D. Taillandier: „Scumpii mei amici, suntem junimea ce Romanî'a tramite a se lumină in Françia. Nu ne imitati in tōte....“ (Acesta vorbe sunt salutate cu o tripla salva de aplause.) Continua: „..... Fiti Romani, fiti voi insi-ve. Amu credutu in Romanî'a si am considerat o totdeauna, că factorulu celu mai importantu al ecuațiunei orientale. Tiéra latina dela Dunare a datu in acesta privintia probe incontestabile. Amu saltat de o reumatiză placere, candu ministerulu Waddington a fostu datu in capu (quand on a roulé M. Waddington, testualu). Sunt pentru libertatea absoluta si nemarginata, d'er' sunt cu Romanî'a in contra Bancocratiei, in contra Ovremei, in contra Rothschildilor, cari invirtesc pe degete ministerele multor state. Sunt pentru libertate, dă, domniloru, d'er' am aplaudat nobil'a si eroic'a rezistința a Romaniei. Romanii, cu tōte strigatelor si incrantările Europei, au voitu se remana Romani. Onore loru! In fruntea Serbilor, Bulgarilor, Grecilor, cari toti se misca si ceru lumina, mergu Romanii neobositi in munca si curagiu. Cá si 'n Françia, că si pretutindeni, fructele Revoluției voru fi pe deplinu cōpte..... — permiteti 'mi o comparatiune facuta in modulu filosofilor de peste Rinu.... candu, dicu, eliberatiunea subiectiva va face egalitatea obiectiva, va face atunci se muncim toti, Romani, Francesi, popore luminate, in midilocul caror'a Romanî'a ocupa, de asia de puçinu timpu, unu locu atât de frumosu. Béu in onorea muncii si prosperitatii romane!“ — Aceste cuvinte au fostu primite cu entuziasm.

D. Bataillard vorbesce plinu de emotiune de revoluționea dela 1848, de Balcescu, marele istoricul alu tierei; „si 'lu numescu antaiu, pentru că elu a plecatu celu d'antaiu. Golescii, Bratianii, Rosetti si atâta'a altii, toti tineri necunoscuti atunci, cari venieau in marele Paris pentru a incepe lupta gigantica a reinvierii tierii, atunci necunoscuti adi laudata de toti cei ce cugeta dreptu si justu. Ei m'a invetiatu a cunoscere patri'a d-vosra. A cunoscere Romanî, domniloru, e a o iubí. Cetătanu alu tierei d-vosre redicu dupa o indelunga experientia: meditati si invetiatu tra-tacatu. Folosulu ve va fi imensu. Franci'a are trebuita de d-vosre in Oriente, cum d-vosra de dēns'a. Se ne ajutam impreuna. Se avemu taria' acelor apostoli ai libertatii, cumu fura parintii nostri; se le imitam tenacitatea si sublimu-le curagiu; ei au constituitu in vremuri grele cu ajutorulu Franciei o Romania, noi se incununam edificiul, impreuna se deslegam cestiunea Orientului, portandu susu si mandru drapelul gintei latine!“ — Tunete de aplause. Operatorulu e felicitat de d-nii Legrand, Farcy si altii.

D. Caligari bea in senatatea pressei francese, ale carei lumini au contribuit atât de multu la completarea murire a cestiunilor romane.

D. Farcy, redactorele diarului „la France“ respond in numele presei. La unu toastu, dice elu, voi responde prin altu toastu celui ce a facutu s'e nasca press'a in Romanî'a, maiestrului nostru, celui ce ni a facutu-o cunoscute, ne-a „invetiatu“ s'e iubim Romanî'a, lui C. A. Rosetti. (Applause numerose acoperu vocea sa, toti striga: traiésca Rosetti!) Acum trei ani, continua d. Farcy, eram in Bucuresti; era o mare serbare, natiunea intrăga era in picioru că se serbeze intrarea in tiéra a Principelui Carolu, trasuri numerose se intorceau de la Palatul, me intorceam si eu, privindu acea manifestare, candu intalnii unu betranu cu perulu alb, lacrami curgeau din ochii sei, me stringe in braties si plangându imi spune. S'a facutu! „Az vediutu in acelu momentu ce contine acea anima de vechi revolutionari, amu vediutu ce patriotismu contine ea si in acea di mi-am jurat, că cătu voiavé o péna in masă, voiui servi Patri'a d-vosra. Marea gresiela a Francesilor, urma d. Farcy, este de a nu cunoscere in destulu tiéra ce este servita de barbatii că Rosetti, si este frumosu a vedé pe vechiul revolutionariu, pe amicului intiu alu revolutionarilor francesi, amicului lui Garibaldi, Mazzini etc., in capu unei tieri, si a vedé cătu de patrioti suntu acei revolutionari. Beau d-lor in senatatea lui Rosetti. Applause numerose acoperu vocea oratorelui, se audu strigatelor unanime de: traiésca Rosetti! Spre a nu lasá acea séra incompleta, d. Maracineanu cere a se pune langa Rosetti fratele seu Bratianu; bea in sanatatea lui Bratianu; tōta sal'a striga: traiésca Bratianu!

D. Em. Picot, pe romanesce, c'unu accentu cam transilvanu, de altintrele minunatu pentru unu Francez,

matorele cuvinte; permiteti-mi domnilor a esprime si
cuvinte; sunteți demnii descedinti ai generatiuniei,
se doce. In mediuloculu diferitelor nationalitatii (na-
tionalitati) ce ve inconjora ati pastratu si veti pastră o
minunata; de candu n'amu fostu prin tiéra româna
(rumunescă), ati facutu progresse pe tōte cāile. Ve-
reusita in tōte. In senatatea janimei romane!“

D. C a l i g a r i : bēu in sanetatea Mentorului tinerimii
tradicionalui ferice alu admirabileloru nōstre doine,
sanetatea lei Antoniu Roques.

Iubilu nostru profesor Roques, cu lacrimile 'n
in fericirea cea mai dulce ce a simtitu — suntu si-
— in delunga'i cariera ne dice: veniti in Francia,
mai mei, a primi lumina ce facultatile Parisului deschidu
unatelor vōstre aptitudini, a primi tesaurele sciintie.
luati sciintia francesu; amicul care 25 de ani v'a
data si indreptat in copilaria tragedii vostri pasi, v'o
sulza. Cu tōte acestea, in totu-déuna, aduceti-ve aminte
patriotismulu adeveratu si sinceru alu parintiloru, de
tierii, si, in tōte partile lumei, diceti cu poetulu
:

„Fia pânea cătu de rea

„Totu mai bine 'n tiéra mea!

Imbratisiarile si felicitarile romane si francese curgeau
tremurande de emotiune ale autorului lui Bran-
eanu; diu'a de 22 Maiu va face epoca in vietia

In fine, d. Bataillard inchina in memorie a mareloru um-
franceso-romane Michelet si Edgard Quinet si unu La-
din tierile departate ale Americei de sudu, unu Peru-
cu privirea de focu si cu vocea putinte, d-lu Alberto
Bellanu inchina in sanetatea latinitatii.

Declaratiune.

Subscrisii, cari parte au participatu totdeuna,
participa, de cāteori li érta impregiurarii,
presintre la sinodele micste din tractulu Bred-
u si cu totii se bucura de conducerea (in afaceri
terescesci) plina de tactu, inteleptiesca si intru-
parientesca a M. O. D. protopopu Teodoru
Popu, indemnati fiindu la acēst'a de alipirea si
ma nōstra nutrita fața de persoña M. O. Dsale,
abele pré bine meritate in decursu de aprōpe
de diecenie — prin acēst'a dechiaramu serbat-
o:

a) cā ȏrb'a cutezantia a parochului Moigradu-
Clemente Popu, de a poreclii in corespondintia
in Nrulu 31 alu „G. T.“ pe protopopu seu
nostru — nefindu la acēst'a provocatu nici
departe de d-lu protopopu — **satrapa** —
ne-a indignatu si scandalisatu si cā trac-
uma, drépta, intru adeveru parientesca a
D. protopopu si cu celu mai micu dintre
dintiosii sei, iā ori-cui indreptatirea de a se fo-
fața de elu de o espressiune atātu de urtiōsa;

b) cā sinodele nōstre tractuale nici candu n'au
nu si nu au nici in presinte scopulu, cā parti-
cipantii la ele si presiedintele loru se „se os-
eteze bine din sudore a paro-
chului localu“, precum aseréza cu frunte
d-lu Clemente Popu, cāci de „**barbati de
credere**“, fia aceia chiaru si dintre cei mai se-
ni poporen, caror se nu li fia rusine a iesi fa-
de membrii unui sinodu constatatoru din pre-
intelligenti invetiatori, lucratori si alte fecie,
de aceste la publicitate — multiamita lui D-dieu
nici vōrba in tractulu nostru. Acestu mon-
o este si va remané alu d-lui Clemente Popu.
totii, cāti amu amblatu si amblam la sinodele
tractuale, suntemu ómeni, cari din darulu lui D-dieu
nu, cu ce ne ospetă si acasa si cari ni tienem
ni-amu tienetu totdeuna de onore a poté primi
casele nōstre ori caudu pe membrii unui sinodu;
si ce se tiene de multu stimat'a persoña a proto-
popului nostru, cas'a s'a deschisa, ospitalitatea ro-
manescă, ce domnesce intr'insa, caracteriulu, educa-
tionea, starea si demnitatea lui personala lu are-
aca colo, unde nu potu ajunge scorniturele unui
golu despre lacomia scarnava, eserceata sub
oficiose. Cu „**traieste**“, ce e dreptu,
amblatu pénacumu la sinode, nici cā se va
andacină candu-va acēst'a datina la noi, de nu-
mura, caudu vomu merge la Bredu seu Moigradu;

c) cā acēst'a fapta necualificabila a d-lui Cle-
mente Popu o predam su despretilui lumei civilisate;
in fine

d) cā ni pare reu, cā lacsitatea disciplinei nōs-
te permite unele cā aceste unui omu de abia
din seminariu fața de protopopu seu si de
sinodu tractualu.

Datu in tractulu Bredului 31 Aprile 1880.

Andreiu Cziberisky, avocatu, Dr. Ioane Maniu, judeca-
toriu, Valentinu Popu, avocatu, Gavrilu Trifu, prof. ord.
prep., Dr. Ioanu Nichita, avocatu, Vasiliu Popu, asessoru,
Teodoru Nichita, esecut. reg., Sandru Dragomia, avocatu,
Demetriu Dragosu, preotu gr. cat. in Firminisui si notariu
tractuale, Iohnu Rusu Orosu, notariu cercuale, Georgiu Iar-
kasiu, preotu Poptelecului, Alesandru Cadariu, preotu in
Czigani Garceu si Dobe, Mihailu Unguru, parochulu gr.-cat.
de Creace, Alesandru Aciup, parochu gr.-c. de Agiresiu.

Dela sinodele eparchiali romane gr. or.

(Urmare.)

Se pune la ordinea dilei raportulu comisiunie organi-
satore asupra propunerii consist. archid. pentru
modificarea § 67 din regulamentulu seminarialu,
„cā indeplinirea posturilor de professori la institu-
tul Andreianu se se faca prin consistoriu in sie-
dintia plenaria. Raportulu conchide la respingerea
acestei propunerii, ceea ce sinodulu primesce, tre-
cendu preste ea la ordinea dilei.“

Se pune apoi in desbatere raportulu comisiunie
scolare asupra proiectului consist. archid. pentru
intemeierea unui institutu de invetatoare
pentru scōlele populari. Crearea acestui institutu
ar' fi impreunata cu spese cam de 3100 fl. v. a.
Comisiunea recomanda primirea acestui proiectu si
transpunerea lui la comisiunea financiara spre a-lu
luā in considerare la facerea budgetului. Acestu
proiectu inca este unulu din aceleia, ce denota por-
nirea nōstra spre creatiuni nōue, numai cā se ne
aretamu rēvn'a de progressu, fara cā se ne mai
damu bine séma, déca asemenea creatiuni sunt
practice si la timpulu loru. In adeveru, abstra-
gēndu dela cāteva scōle — de altcum fōrte puçine
la numeru — cari ar' potē trage folose din infi-
tiarea unui asemenea institutu, potemu dice, cā
n'avemu invetiatori si scōle de baiati cumu se cu-
vine. A creā scōle de fete si institutu de invetatoare
in asemenea stare de lucruri insemnéza a
coperi bordeiulu cu tigla. Ne pare bine, cā pu-
temu constata, cā s'a afiatu unu d. dep. G. Danila,
care relevandu adeverat'a stare a lucrurilor, pro-
pușe, cā sinodulu avendu in vedere, cā acestu pro-
iectu nu vine de locu la timpu, se amene discu-
rea lui. Dep. Dr. I. Puscariu propune, ca pro-
iectulu se se dé indreptu consistoriului spre con-
sultare si in ceea ce privesce partea financiara.
Sinodulu dupa o lunga desbatere primesce propu-
nerea d-lui I. Puscariu. In acēst'a siedintia se pertrac-
tara si mai multe petitiuni. In fine se pune la
ordinea dilei raportulu comisiunie organi-
satore asupra „Regulelor directiive“ pentru
afacerile interne ale comisiuniei administr. a tip-
ografiei archidiocesane. Siedint'a se incheia la 2
ore d. am.

In siedint'a VIII-a tienuta in 4/16 Maiu se
produse unu incidentu la verificarea protocolului
siedintii VII-a, provocatu prin dep. St. Pacurariu,
care pretindea a se induce in protocolu motivele
din fruntea intercalatiunei sale. Sinodulu respi-
nge introducerea acestoru motive. In urm'a acēst'a
d. St. Pacurariu face o declaratia, prin care 'si
retrage intercalatiunea deōrece acēst'a fara pome-
nirea motivelor in protocolu nu are nici unu in-
tielesu. Sinodulu ia actu de acēsta declaratia. In
acēst'a siedintia se desbatu raportulu asupra „Re-
gulelor directiive“, inlocuite cu „Re-
gulamente alu a faceriloru in-
tere etc. Acestu Regulamentu se da in fine cu
modificariile introduse de sinodu comisiuniei ad-
ministrative a tipografiei spre a-lu intregi si apoi
ali asterne in sessiunea proxima. Siedint'a se in-
cheia la 2 ore d. a.

Siedint'a a IX s'a tienetu in 5/17 Maiu. . .

La ordinea dilei urmăza raportulu comisiunie
bisericescă asupr'a raportului consistoriului, cā se-
natu bisericescă. Comisiunea propune a-se luā
la cunoscintia raportulu asternutu de consistoriu.
D-lu dep. Cosma observa, cā diferitele senate ale
consistoriului paru a nu sci unulu de altulu in
lucrarile loru, deōrace vinu inainte lucruri, cari in
două senate diferit u se resolva in modu diferit.
Pentru cā sinodulu se pota cunoscce mai bine ac-
tivitatea consistoriului, d-s'a ar' dorī, cā pe vii-
toriu se se tiparēsca si se se distribue intre depu-
tati de timpuriu raportele consistoriului. In urm'a
acestoru observari in sinodulu intra in desbaterea
speciale a raportului consistoriului, din care se
vede, cā senatulu bisericescă a tienetu in decur-
sul anului espirat 39 de siedintie, in cari a re-
solvatu 1445 de piese intrate in cerculu activi-
tatii sale, remanendu neresolvata o singura causa
matrimoniale si un'a disciplinaria. Acēst'a parte a

raportului se ie la cunoscintia cu aceea observare,
cā consistoriulu este indrumat a observā in pri-
vinti'a tieneri si siedintielor prescrierile regulamen-
tului afacerilor interne ale consistoriului, avându
a aretā in rapportulu seu anualu, caudu si din ce
cause nu s'au potutu tienē siedintiele. Raporto-
rul comisiunie arata, cā din raportulu consisto-
riului nu se pote constata starea clerului si a po-
porului din archidiocesa, deōrace din partea oficiu-
lui protopresbiteralu alu Heghigului datele statis-
tice n'au fostu asternute nici dupa repetite recer-
cari.

Din conspectulu despre procesele divortiale se
vede, cā au intratu in decursu anului 135 de
piese, si cā s'au incassatu 1087 fl. 50 cr., cā
tacse pentru revisiunea processelor matrimoniali.
Aci sinodulu primesce o propunere a dep. G. Da-
nila: cā consistoriulu se studieze caus'a inmultirei
divortilor si apoi se raporteze in sessiunea viitoră
a sinodului despre cele ce va fi a se face pentru
delaturarea reului.“ — Din punctulu relativu la
tinerii, ce au stipendii de statu, se vedu a fi 4 insi, din
cari doi la drepturi in Pest'a si Vien'a, er' doi la
Filosofia in Vien'a. In privinti'a libertatii acestora
de a-si alege locul de studiu se nasce o via dis-
cussiune, care se incheie cu aceea, cā sinodulu
decide: cā elevii teologici, cari au
stipendii din ajutoriul de statu
se nu fi a restrinsi nici decum
in privinti'a studiilor lor u mai
inalte. — Din raportulu asternutu in privinti'a
seminariului Andreianu se constata unele scaderi
din cauza, cā n'ar' fi o inspectiune suficienta si cā
localitatile ar' fi prea strimte. Sinodulu, luandu
la cunoscintia acestu raportu, insarcinăza pre
consistoriu a face tōte cele necessarii pentru a dela-
tură scaderile constatate. In fine se dă voia consistoriului, cā avându in vedere necesitatile parochie-
lor de class'a III-a, se primésca in cursulu teo-
gicu si preparandi, cari au absolvatu cu successu
bunu cursulu pedagogicu, de asemenea sinodulu
permite, cā tacse de internat de 60 fl. se se
platēsca in 2 rate a 30 fl. Cu acēst'a se incheia
siedinti'a la 2 ore d. am.

(Va urmă.)

Pentru Romanii inundati din Transilvania si Ungaria.

(Urmare.)

D-lu Majoru c. r. Ioan Vornica ne
tramise din Budapest'a sum'a de 5 fl. v. a. pentru
inundati din Transilvania.

Prin d-lu Diamandi Manole au in-
cursu dela Redactiunea „Romanului“ din
Bucuresci.

1. Ofrande din Constanti'a (Dobrogea)
adunate de d. Dr. Dragescu in suma de **308** lei n.
60 bani.

2. Ofrande adunate in Sinaia de d-nii
ingineri Cepescu si Don si predate Re-
dactiunei „Romanului“ in suma de **890** lei noi.

Pēna acuma au incursu la Redactiunea „Ga-
zetei Transilvaniei“ in totalu **2873** fl. 58*) cr.,
franci **18,282** 20 cent. si **100** mărci germane.

(Va urmă.)

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

(Urmare.)

XVI.

Processu verbalu, incheiatu in comun'a Bradu
la 16/28 Aprile 1880, in presenti'a d-lor delegati
ai comitetului pentru romanii inundati, instituitu in Brasovu,
Nic. Th. Ciurcu si D. Dr. Aurel Muresianu,
apoi a dlor Nicolau I. Mihalita protopopu, Direc-
toru gimnasialu si presedintele comitetului scol. administra-
tivu, Constantin Costinu profesoru, membru alu
comitetului adm. si epitropu, Gavrila Georgiu membru alu
comitetului adm.; a d-lui pretore Simeonu Pisoi si a
d-lui parochu Georgiu Bogdanu, membri ai Represen-
tantiei gimnasiale.

Dlu delegatu Dr. Aurel Muresianu impartasiesce intr'o
secură vorbire, cā comitetul pentru inundati, instituitu in
Brasovu, avendu in vedere suplic' Representantiei gimna-
silului romanu din Bradu si considerandu, cā pe langa dă-
nele insemnate, ce i s'au causatu fondului gimnasialu prin
esendarile din Decembrie, anulu trecutu, este de celu mai
mare interesu pentru instructiunea poporului romanu, cā a-
cestu institutu de cultura se fia sprinuitu, au decisu in sie-
dinti'a s'a din 3/15 Aprile a. cur. de a dā gimnasialui ro-
manu din Bradu, din ajutorele, incuse pentru inundati ro-

mani din Transilvania si Ungaria, sum'a de 2000 fl. v. a. doue mii florini val. austri.

Vorbitorulu dà espressiune totodata dorintie comitetului din Brasovu, că acestu ajutoriu se contribue la promovarea nobilului scopu alu acestui institutu si la consolidarea lui.

Dlu delegatu Nicolae T. Ciureu predà sum'a de doue mii florini dlu directoru gimnasialu Nicolau I. Mihaltianu.

Dlu Directoru alu gimnasiului in cuvinte alese multimesce dloru delegati si comitetului din Brasovu pentru solitudinea, ce au aratat'o facia de gimnasiulu romanu din Bradu, care a suferit si mai mari daune de cum s'a aratatu la inceputa.

In urm'a acésta se incheia processulu-verbalu spre a caruia adeverire servescu subscriverele celor de față.

(L. S.) Nicol. I. Mihaltianu Simeonu Piso
Prot. Dir. si Preside alu pretore si membru alu Comitetului representantie.

Constantin Costinu Georgiu Bogdanu
Epitropulu fondului gimn. parochu si membru alu representantie.

Georgiu Gavrilla primariu si membru alu representantie.

Diverse.

[Parastasu pentru Andreiul Mocsonyi.] Cetimur in „Luminatorulu“: In 23 Maiu s'a tienutu in biseric'a gr.-or. romana din Oravita parastasu pentru fericitulu Andreiul Mocsonyi, marele anteluptatoriu si mecenatu romanu. Intelligint'a romana din locu fara deschilinire de confesiune a asistat la acestu solemnu actu de pietate. Chorulu vocalu romanu, alu carui membru fundatoriu a fostu marele repausatu, in frunte cu zelosulu seu presiedinte, veteraniu invetiatoriu Dlu Iosif Novacu, a initiatu acésta duiosa festivitate, care s'a incheiatu cu chorulu funebra: „Romanime multu cercata...“ La ascultarea acestui pomposu choralu ni s'a implutu ochii de lacrimi...“

[Balulu arangiatu de junimea romana din Budapest] in 24 Februarie a. c. in folosulu inundatilor si alu societatii „Petru Maior“ a adus unu venit curat de 1714 fl. v. a. (A intratu cu totulu sum'a de 2554 fl.; ear spesele au fostu de 840 fl.) Din venitulu curat de 894 fl. s'a tramsu pentru esundati la ministrulu de interne, er' 820 fl. s'a datu societatii de lectura „Petru Maior.“

[Din Oradea-mare] anuntia „Familia“, că dilele trecute a sositu dela cass'a centrala din Budapest imprumutulu de 42,330 fl. acordat mai de multu prin ministerulu de culte pentru regularea urbariala a dominiului episcopescu de Beiusiu. Archivulu capitulariu, care pêna acum se tiené pe la canonici, de acuma inainte se va pastrá in resiedint'a episcopescu, unde Pr. S. S'a Episcopulu a oferit doue odai, in cari se voru tiené si siedintiele capitulare.

[Societatea literaria-biserica „Alexei-Sincaiana“] a teologilor din Gyrla in 19 Maiu a. c. a avut noua constituire pe anulu scolasticu 1880/81 si alu XII alu esistentiei sale. Adunandu-se in susu amenant'a di la 2 ore d. m. membrii ordinari ai acestei societati in sal'a destinata pentru siedintia, in frunte cu d-nu conducatoriu Atanasiu Demianu, onorati fiindu cu presint'a Magnif. Sale Demetru Corsianu canonicu si supraveghetoriu alu societatii si M. O. d-nu Ioanu Georgiu spiritualu sem. s'a constituit conformu statutelor in modulu urmatoriu: s'a alesu de presiedinte Nicolau Lupanu teol. III; v.-presiedinte Gregorius Popu teol. II; notariu a corespondieloru Stefanu Cuncu teol. I; notariu alu siedintieloru Alimpie Popu teol. II; cassariu Vasiliu Bredeanu teol. III; bibliotecariu Augustin Lazaru teol. II; coatoroloru Stefanu Boldanu teo. I; archivariu Iuliu Lobontiu teol. I. — Dupa cari cl. d-nu conducatoriu luandu cuventulu, prin termini forte caldariosi si bine semtiti multimesce membrilor pentru bun'a intelegerere si concordia, esprimandu-si totodata bucuria si indestulirea facia de procedura solidă, ce a observat cu acésta ocazie, dicându in fine, că: cultur'a si unirea, concordia, curagiul, credint'a si amorea, sperant'a in Dumnedieu se fia mediul cele spre ajungerea scopului dorit, cu acésta dechiarandu siedint'a de radicata, adunarea se dissolva la 5 1/2 ore in cea mai buna ordine si indestulire. Gherla 29 Maiu 1880. In numele societatii: — Nicolau Lupanu, presiedinte. Stefanu Cuucu not. alu corespon-

nisteriulu de interne comitele Zichy-Ferraris, cunoscutu din descoperirile facute anulu trebuchet de Asboth in „Magyarorszag.“ Comitele Zichy-Ferraris a avut certa cu multi cari sustineau, că afacerile sa e financiare au avut unu caracter dubiv. In urma avu unu carambolu de onore cu comitele Stefa nu Károly pe care inainte cu vreo 8 dile ilu provocă la duelu. Károlyi acceptă si in dimineti'a urmatore se duelara cu pistolele la o distanta de 12 pasi. Duelantii impuscară de doue ori fara a nemeri, la a treia impuscatura inse comitele Zichy fu lovitu in peptu si cadiu la pamant. Cateva dile dupa acésta Vineri in 28 Maiu comitele Zichy-Ferraris si-a datu sulfetulu. Totu incercarile medicilor de alu scapă remasera zadarnice.

[Comunitatea musulmana] din judetiu Tulcea a tramsu cu ocazie serbarei diley de 10 Maiu o adresa d-lui presedinte alu consiliului, care contine urmatorulu passagiu: „In adâncă recunoscinta si respectu ce cu totii păstram pentru August'a persona a M. S. R. Carolu I, si pentru guvernul seu, egalitatea si ocrotirile, de care ne bucuram sub legile Romaniei, ai carei fii am devenit, nu a putut se numisca animile si sentimentele noastre fara anu serbatori că toti fi Romania acésta marétiada, candu Carolu I se sui pe Tronu si candu, totu in acésta di, Romania fu proclamata Statu independentu, si de sine statatoru; si pentru a poté dà o doveda si mai mare de devotamentulu nostru cătra Tronu si tiéra, amu delegatu si pe muftiulu nostru Hagi Mahmut Efendi, că representantu din parte-ne la serberea de 10 Maiu in capital'a tierei, spre a ura, din partea comunitatiei musulmane a judecătului Tulcea M. S. R. Carolu I, glorioasa si indelungata Domnia...“

[Intre Bucuresti-Constantia Galati, Braila-Constantia] si vice-versa va incepe dela 20 Maiu v. curentu unu serviciu directu combinatu — drumu de feru si vapore — pentru transportu de caletori si bagage. Elu va durá pena la inchiderea navigatiei. Biletele directe de mergere si intorcere, pentru 15 dile se dau cu reducere de 20 la suta. Pentru fiacare biletu e bagaj gratuitu 25 Kgr. Caietele de sesonu cu 6 bilete de mergere si intorcere au o reducere de 25 la suta si sunt valibile pena la inchiderea navigatiei.

[Lista civila a Sultanului.] E interesant a sci, ce cheltuiesce Sultanulu astazi, candu situatiunea financiara a Turciei e atat de critica. Dupa cumu arata budgetulu pentru anulu curentu lista civila a lui Abdul Hamid face acum 6,150,000 fl. v. a. (Murad V avé inca 10,800,000 fl. Abdul Aziz 13,180,000 fl. si sub Abdul Medjid lista se urca chiar la 18,750,000 fl.); renoverile in palaturile imperatesci si mobilarea loru costa pe anu 600,000 fl., cumperarea de carne, paseri si pesci pentru bucataria imperatresa 879,394 fl. Fratii si sororile Sultanului au apartamente de 2,375,488 fl. si cheltuiescu pentru carne paseri si pesci 740,000 fl. pe anu. Servitiulu divinu pentru famili'a imperatresa recere pe anu 150,000 fl. In totalu platesce der' tiéra pentru famili'a imperatresa pe anu 10,894,882 fl., statul avendu unu venit de 142,858,200 fl. v. a. Apoi se nu fia Turci'a fericita?!

Revista bibliografica.

[Diccionariu de etimologia dacoromana.] D-lu Arsene Darmesteter, distinsu romanist si profesor la scola „des Hautes Etudes“ din Paris, face cunoscutu lectorilor diariului „la Revue critique d'histoire et de littérature“ (Nr. 19 — 10 Maiu) aparatiunea „Diccionarul de etimologia dacoromana, (elemente slave, maghiare, turce, grece-moderne si albanese), partea a doua a importantei opere, la care d-lu A. de Cihac lucréza de 10 ani. Se scie dice d-lu A. Darmesteter, că originele limbei si populatiunii romane au datu nascere de cătu-va timpu la desbateri animate, in care nu numai interesulu scientific era in jocu. Pasiunile politice alterau si compromiteau resultatulu cercetarilor cari, de multe ori si cu dreptu cuventu, puteau fi banuieli, că nu suntu tocmai interesate. D-lu Darmesteter ne spune apoi, că d-lu de Cihac nu e nisi pentru, nisi in contra teoriei d-lui Roesler asupra originii Romanilor; natura operei sale nu lu consiliu a se pronuntia in acésta cestiune. D-lu de Cihac, dice criticulu, face sciintia si constata, că in limba populara actuala, elemen-

tulu latinu forméza $\frac{1}{5}$ din limba si numerulu vorbelor simple de origine latina e de 1200, eralementulu slavu intra pentru jumetate si numerulu simplelor e de 2,800. Cu totu acestea, se găbesce a adauge eruditulu romanist, vorbele latine suntu cele esentiale si forméza cea mai mare parte a derivatelor. Déca e astfelu, cum se explica fras'a d-lui Darmesteter, care ne spune, că elementulu latinu a remas in limb'a romana stationar de la prima'i formatiune, ba inca a perdu si perde din ce in ce din terenul seu? Cum Servitiile ce „Diccionarulu“ d-lui de Cihac va produce filologiei romane si studiilor romaniste sunt apreciate cu multa caldura de d. Darmesteter. Cele 14 Indice care insotescu dictionarulu si in cari se recunosc, dice onor. profesor, esactitudinea si consciintiositatea lui Jarnic, voru procură facilitati imense romanistilor si voru ajută forte la formarea unui dictionar de limb'a latina populara, visu de aur pentru filologii moderni. Eta parerile sunt strainu asupra operei ilustrului filolog roman, opera, care va servi multu si doctelor lucrarile Academiei dupa marginile Dambovitiei.

(Bin. Publ.)

(„Harpasi Cavalu“) poesii de Theodor Alexi, au aparutu in comisiunea tipografica Tontsch & Kellemen in Brasovu. Pretul unui exemplariu 128 pagine, pe harthia de lucru, brosiat este de 50 cr. v. a.

Concursu

Pentru statiunea unui invetiatoriu la scola romana-maghiara comunale a comunei Szikevica si comitatului Severinu. —

Emolumentele sunt:

1) 300 fl. v. a. salariu anualu, 2) 16 metri cubi de lemne, 3) locuintie bune si una gradina pentru culina.

Cei ce dorescu a concura la acestu postu suntu suntu indatorati a documenta:

1) Etatea si religiunea 2) Studiile absolvite 3) Capacitatea castigata de invetiatoriu 4) Sciintiile limbelor 5) Aplicarea de pena acuma.

Concursele, provadute cu timbru legalu si adresate cătra Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru cultu si invetiamentu, suntu a se substerne in 20 Iuliu a. c. la comitetului administrativu comitatului Severinu in Caransebesiu.

In fine se observă, că invetiatorulu denumit va avea a provede si datorintele cantorului, si cumca concursele tramise intardiatu seu neinstruite dupa punctele de susu, nu se voru luă in considerare.

Din siedint'a scaunului scolasticu tinutu in Szikevica in 20 Maiu 1880.

Stefan Petruț
primariu că presedinte.

Depositu de Piane (Clavire)

pentru vendiare si de inchiriatu
alu lui

L. Frank & Comp.

Strada teatrului Nr. 315, I. etagiu
si recomenda pianurile de Concertu-Salon si de
cele scurte, asemenea si pianine din primele fabrici
ale Austro-Ungariei si Germaniei.

Se vendu cu bani gata, sau in rate lunare.

Garantia se da pe mai multi ani.

Instrumente intrebuintate se primesc in schimbul

6-8

Cursulu la bursa de Viena

din 1 Iuniu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	72 50	Oblig. rurali ungare	94 50
5% Rent'a argintu (im-prumutu nationalu) . . .	73.—	" " Banat-Timis. 93,25	
Losurile din 1860	129,75	" " transilvane. 93—	
Actiunile bancii nationale. 833.—		" " croato-slav. 95—	
" instit. de creditu	275,50	Argintulu in marfuri	—
Londra, 3 luni	117,60	Galbini imperatesci	5,53
		Napoleond'ori	9,36/1
		Marci 100 imp. germ.	58,85

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.